

L'escola inclusiva: una escola per a tothom?

**Aprendre junts alumnes diferents:
Una escola per a tothom**

Pere Pujolàs i Maset (UVIC).

[Document](#)

Introducció: Un nom per cada cosa, i cada cosa pel seu nom...

Quan parlem d'una escola per a tothom ens referim a una escola inclusiva, que no exclou ningú.

Una escola inclusiva és una escola on poden aprendre junts alumnes diferents:

Alumnes diferents, malgrat siguin molt "diferents"

Junts, no només en un mateix centre, sinó també en una mateixa aula.

1. Tres raons a favor d'una escola per a tothom

1. *Aprendre junts alumnes diferents és just*

La inclusió, una qüestió de justícia

Les raons a favor de la inclusió són fonamentalment ètiques

La inclusió escolar –com la inclusió social- és un valor

1. Tres raons a favor d'una escola per a tothom

2. *Aprendre junts alumnes diferents és necessari, per a tothom*

- Per als alumnes amb discapacitats i d'altres dificultats (atenció, comportament...).
- Per als alumnes més corrents.
- Per a la societat en general (per a la comunitat de la qual uns i altres formen part).

Si aconseguim que aprenguin junts, aconseguim quelcom encara més important: que aprenguin que poden aprendre junts, que poden estar junts, que poden viure junts –que poden CONVIURE-, malgrat les seves diferències.

1. Tres raons a favor d'una escola per a tothom

3. *Aprendre junts alumnes diferents és possible*

- Difícil, però possible.
- L'educació inclusiva com a repte: És normal que els alumnes siguin diferents; per tant, més que preocupar-nos per com podem aconseguir grups homogenis (per reduir o per "anul·lar" les diferències), és més lògic preocupar-nos per com podem gestionar l'heterogeneïtat, com podem ensenyar-los junts, malgrat siguin diferents.

1. Tres raons a favor d'una escola per a tothom

Si aprendre junts alumnes diferents és just i és necessari, també HA DE SER POSSIBLE!

“Un món que disposa dels recursos econòmics i tecnològics que permeten la comunicació global instantània, així com dur persones a l'espai, difícilment pot dir que és impossible educar tots els seus nens”

S. Hegarty: *Educación de niños y jóvenes con discapacidades. Principios y prácticas.* Publicaciones de la UNESCO, 1994.

2.2 *Tres línies de treball per fer possible que puguin aprendre junts alumnes diferents en una mateixa aula*

L'ensenyament personalitzat
(que s'ajusti a les característiques personals de cadascun dels estudiants)

L'autonomia dels estudiants
(que sàpiguen aprendre d'una manera com més autònoma millor)

L'estructuració cooperativa de l'aprenentatge
(que els estudiants s'ajudin mútuament a aprendre)

Són els tres punts d'un dispositiu pedagògic que permet atendre junts alumnes diferents.

2.3 L'aprenentatge cooperatiu, un marc ideal perquè puguin aprendre junts alumnes diferents

Què és l'aprenentatge cooperatiu.

Tres formes diferents d'estructurar l'activitat dels alumnes a l'aula.

- Individualista
- Competitiva
- Cooperativa

L'aprenentatge cooperatiu és beneficiós per a tots els alumnes, tinguin o no alguna discapacitat o d'altres circumstàncies (atenció, comportament disruptiu...):

1. Perquè aprenen millor els continguts escolars
2. Perquè aprenen a treballar en equip
3. Perquè, a més, aprenen a dialogar
4. Perquè, a més, aprenen a conviure, a viure en comunitat
5. Perquè, a més, aprenen a ser solidaris
6. I perquè, a més, seran més feliços

Primeres conclusions

- Darrera d'un plantejament inclusiu de l'educació hi ha, sens dubte, un "ideal de vida": l'opció per una determinada "forma de viure" i una determinada "forma de conviure".
- És això un somni, una utopia?
- La nostra principal feina com a educadors (pares, mares i mestres) és justament esforçar-nos per un ideal, en lloc d'acceptar resignadament les condicions insuficients i menys desitjables del "statu quo".
- No hem d'oblidar que "l'educació que donem als estudiants demà, no pot ser millor que la que somiem avui" (Marsha Forest).

Com podem avançar cap a l'escola inclusiva?

1. Cal crear cultures inclusives

1. Creació d'una cultura inclusiva.

- Objectius fonamentals: A) *Construir comunitat* i B) *Establir valors inclusius*.
- Aquesta dimensió educativa i els dos objectius esmentats se centren en la creació d'una comunitat segura, acollidora, col·laboradora i estimuladora, a la qual cadascú és valorat.
- Això és el fonament primordial per a que tot l'alumnat assoleixi els majors nivells de competència.
- Es pretenen desenvolupar valors inclusius, compartits per tot el professorat, l'alumnat, els membres del consell escolar i les famílies, i que es transmetin a tots els nous membres del centre educatiu. .

2. Elaborar polítiques inclusives.

2. *Polítiques inclusives.*

- Objectius fonamentals: *C) Desenvolupar una escola per a tots*, i *D) Organitzar els suports per atendre a la diversitat*.
- Es tracta d'assegurar la inclusió com a base mateixa del desenvolupament del centre educatiu, "empapant" totes les polítiques, per a que millori l'aprenentatge i la participació de tot l'alumnat.
- Es considera que els **suports** són aquelles activitats que augmenten la capacitat d'un centre de respondre a la diversitat de l'alumnat.
- Totes les modalitats de suport es reuneixen dintre d'un únic marc i es visualitzen des de la perspectiva dels alumnes i el seu desenvolupament, en lloc de des de la perspectiva de l'escola o de les estructures de l'administració educativa.

3. Desenvolupar pràctiques inclusives.

3. *Desenvolupar pràctiques inclusives.*

- Objectius fonamentals: *E) Orquestrar l'aprenentatge*, i *F) Mobilitzar recursos*
- Aquesta dimensió i els objectius corresponents es dirigiran a que les pràctiques del centre educatiu reflecteixin la cultura i les polítiques inclusives escolars.
- Es pretén assegurar que les activitats a l'aula i les activitats extraescolars encoratgin la participació de tot l'alumnat i tinguin en compte el coneixement i l'experiència dels estudiants fora de l'escola.
- La docència i els suports s'integren per a "orquestrar" l'aprenentatge i la superació de les barreres per a l'aprenentatge i la participació.
- El personal mobilitza recursos de l'escola i de les institucions de la comunitat per a mantenir l'aprenentatge actiu de tots.